

Vuoden 2005 Ayrshireaktiivi: SALLA RAUTIO

Salla on kotoisin paritalosta Nurmijärveltä. Vaikka kotona ei ollut karjaa, kuului lomilla vietetty aika sukulaisten maataloilla hänen lapsuuteensa. "Isä on syntynyt ja kasvanut maalla, ja kolmella tädillä ja yhdellä sedällä oli lehmä, kun olin pieni. Olen tainnut saada lehmäinnostuksen verenperintönä", Salla kertoo. Hän autteli lehmien hoidossa jo ennen kouluikää, ja sanoo olleensa sitä iloisempi, mitä kauempaa karjan sai hakea lypsyille. Eniten karjanhoidon saloja Salla oppi serkultaan, ja sieltä hän myös osti ensimmäisen ikioman hiehonsa.

Salla opiskeli agrologiksi Mustialassa. Hän mietti pitkään yliopiston ja ammattikorkeakoulun välillä, ja päätyi käytännönläheisempään vaihtoehtoon. Mustialan hän valitsi paitsi paikan maineikkaan historian, myös navetan sijainnin takia: Asuntolasta oli helppo käydä hoitamassa lehmä viikoittain, vaikka varsinainen opinto-ohjelma olisi edellyttänyt vain 11 navettavuoroa. Allekirjoittanut tapasi nuoren agrologi opiskelijan ensimmäistä kertaa Pirkkulan karjan lopetushuutokaupassa. Salla tuli reippaasti esittäytymään, ja pyysi saada kulkea kanssani kun tutkailin myytäviä leh-

Suomen Ayrshirekasvattajat ry on valinnut Vuoden 2005 Ayrshireaktiiviksi Salla Raution. Salla on 24-vuotias agrologi, jonka positii- vinen olemus, aloitekyky ja ahkeruus ovat kiinnittäneet huomiota eri tapahtumissa. Oli kyseessä tilavierailu, näyttelyt tai kokous, tuntuu että taustatiimistä löytyy aina yhtä ah- kera ja luotettava Salla. On ilo nähdä, miten alaa voi harrastaa ilman, että on maatilalta kotoisin. Sallan tapauksessa harrastuksesta näyttää kehittyvän myös ammatti.

miä, ja keskustella eläinten hyvistä ja huonoista puolista. Reippaan opiskelijatyön terävät huomiot ja aito kiinnostus lehmiiin jäivät silloin mieleeni. Sama tarttuva innostus on edelleen Sallalle ominaista.

tuotanto. "Halusin sieltä itselleni jotain ihan konkreettistakin lukemattomien oppien lisäksi", Salla kertoo. Hän päätti ostaa Pirpanahiehon, joka oli viimeinen tilalla syntynyt lehmävasikka. Joulukuun pakkasilla hieho

tunut pihattoon, mutta teki onneksi lehmävasikan. Tällä hetkellä Toikan karjassa asuvat Pirpanan tytär SaRan Serena sekä Serenan tytär SaRan Unadora. "Serenan kanssa olen viettänyt paljon aikaa ihan muuten vain. Nyt talvella pidin sitä irti ulkona ja se seurasi minua joka paikkaan", Salla kertoo suhteestaan omiin lehmiiinsä. Seuraava hankinta oli Alhaisten huutokaupasta ostettu Alhaisten Soilikki, joka asuu nyt Jouni Paakkosen ja Päivi Erosen hoivissa Somerolla ja on aloittanut lypsyuransa lupaavasti. Soilikin Salla lunasti lopulta ikiomakseen "orjatyöllä". Soilikilla on tytär SaRan Ulpukka. Ulpukan synnyttyä Päivi huomautti, että ennen kuin vasikan voi ilmoittaa rekisteriin, Sallan pitäisi keksiä kasvattajanimi. Salla otti mielikuvituksen avuksi, kun ei voinut käyttää tilannimeä, ja niin Sallan kasvatit saivat nimeensä SaRan etuliitteen. Viime syksynä Salla osti Ydinkarjan huutokaupasta Pälviksen, joka asuu nyt Viitasilla Lammilla. Pälviksen hankinnasta Salla kertoo, ettei aikonut ostaa sinä vuonna yhtään eläintä, mutta Pälvis oli hänen ehdoton suosikkinsa, kun hän oli vähän aikaa töissä Ydinkarjassa, ja sen saamisesta omaksi tuli

Salla lypsämässä Rasilan tilalla Lammilla. (Kuva: Pasi Viitanen)

Omia lehmä

Sallan oma karja sai alkunsa, kun hänen serkkunsa tilalla lopetettiin maidon-

muutti trailerissa pitkän matkan Pihtiputaalta Nurmijärvelle Toikan tilalle. Pirpana ei kunnolla sopeu-

pakkomielle. "Taidan olla aika hyvä tässä hajasijoittamisessa", Salla nauraa. "Pitäisi miettiä, miten omat eläimet saisi joskus tulevaisuudessa saamaan paikkaan", hän pohtii kysyessäni karjanpidon tulevaisuuden suunnitelmia.

Aktiivinen toimija

Ayrshirekasvattajien toimintaan Salla päätyi mukaan nähtyään Ayrshire-lehtiä. Hän tilasi ensin lehden, ja liittyi myöhemmin jäseneksi. "Nyt yritän päästä kaikkiin mahdollisiin tapahtumiinkin mukaan", Salla kertoo. Kysymykseen yhdistyksen plussista ja kehittämistarpeista Salla vastaa: "Yhdistykseen pitäisi saada enemmän jäseniä. Itse toiminta on kehittynyt koko ajan ja uusia, mielenkiintoisia palveluja ym. on otettu käyttöön. Yhdistyksen ehdoton valtti ovat asiasta innostuneet ihmiset, joilla ayrshire on lähellä sydäntä. Jos jotain negatiivista täytyy sanoa, niin ehkä ajoittainen fanaattisuus, mutta toisaalta yhtä fanaattista on vastustuskin. Ylilyönnit voivat olla esteenä yhteistyölle muiden tahojen kanssa. Esimerkiksi läheisempi yhteistyö ydinkarjan kanssa voisi olla hyvinkin hedelmällistä."

Kysymykseen ayrshire-rodun tulevaisuuden näkymis-

Salla esittämässä Lea Kalliolan omistamaa Kenwood-lehmää Tampereella kesällä 2005. (Kuva: Sakari Äijö)

tä Salla vastaa: "Uskon, että ayrshire on rotuna menossa parempaan päin, vaikka osuus Suomen lehmistä varmaan vähän pienenee. Eri maiden yhteistyöllä voidaan edistää rodun kehittymistä erityisesti rakenteen osalta, kunhan vain ei tuotaisi esim. tanskalaisia "ayrshirejä", joiden takana on vaikka mitä muitakin rotuja taustalla. Mielestäni lypsyrodun lihan tuotanto-ominaisuuksiin ei tarvitse keskittyä". Eniten kehittämistarpeita Salla näkee ayrshiren rakenteessa. "Kyllähän tuotoskin täytyy

huomioida, mutta rakente pitäisi saada kestävämmän korkea tuotos. Plussaa on rodun terveys ja tietynlainen sisukkuus, joka kyllä ajoittain ei ole pelkästään hyvä ominaisuus...Miinusta on melkoinen hajonta eli löytyy jos jonkinlaisia lehmää. Niistä pitäisi osata valita se tyyppi, mihin suuntaan rotua pyrittäisiin kehittämään", Salla pohtii.

Vuoden Ayrshire-aktiivien tulevaisuudensuunnitelmista on erilaisia vaihtoehtoja. Salla on pohtinut mahdollisuutta perustaa toimini-

jonka puitteissa hän voisi edelleen käydä eri puolilla Suomea olevilla tiloilla tekevässä karjanhoitoon ja -esittelyyn liittyviä töitä. Tilan tarpeiden mukaan Salla on toiminut lomittajana, valmistellut eläimiä tilaesittelyihin ja näyttelyihin, sekä jäänyt päivystämään tilalle eläinten poikimisia tai siemennyksiä tilan väen ollessa matkoilla.

Yrittäjänä hän pysyisi monipuoliseen ja itsenäiseen työhön karjanomistajien parissa, mihin ei aina ole mahdollisuutta kunnallisena lomittajana. "Saa nähdä, mihin päädyn...", Salla miettii.

Kysyessäni harrastuksista Salla naureskelee, että raja töiden ja harrastusten välillä on vähän häilyvä,

kun tammikuussakin oli kokonaista kolme päivää, jolloin aktiivinen lehmäriikki malttoi kokonaan pysyä pois navetasta. "Osaan kyllä irroittautuakin lehmistä", Salla kertoo ja jatkaa: "Tykkään käydä katsomassa eri artistien keikkoja. Pari on niin paljon ylitse muiden, että lähdän keikalle vaikka kauemmaksikin...Tykkään myös mm. karaokeesta." Sallan harvinaisen puhtaasta ja kauniista lauluäänestä ovat päässeet nauttimaan kaikki yhdistyksen illanviettoihin osallistuneet.